

Besteci Rauf Hacıyevin operetlerinin müzik dilinin üslup özellikleri

Hanım Garadağlı

Sorumlu Yazar:

Bakü Koreografi Akademisi, Bakü, Azərbaycan, khanimgaradagli@gmail.com.

Özet

Musiqili sehne eserleri sırasında özünemexsus mövqeye sahib olan operetta ve musiqili komediya janrı Azərbaycan bestekarlarının yaradıcılığında da xüsusi yer tutur. Bu janrın formalaşma ve tekamül yollarının araşdırılması musiqişünaslıq elmi üçün mühüm ehemiyet kesh edir. Bu janrın teşekkülü XX esrin müxtelif onilliklerinde ferqli seviyyede reallaşmaqla yanaşı, onun inkişafına ayrı-ayrı bestekarların da xüsusi tesiri olmuşdur. Operetta janrının esas qayesi qoyulan problemi mehz yumor vasitesile hell etmek, hadiselerin gözlenilmez axarını, qehremanların baş verenlere qeyri-adi münasibetini gösterekdir. Bestekar Rauf Hacıyev öz yaradıcılığında operetta ve musiqili komediya janrına müraciet etmişdir. Onun bu janrda yaratdığı eserler neinki Azərbaycan, bütün keçmiş sovet mekanında populyarlıq qazanmış, tamaşaçı reğbetine sahib olmuşdur. R.Hacıyevin operetta ve musiqili komediya janrının inkişafında gösterdiyi xidmetler evezsizdir. Onun operettalarında hem mövzu dairesi, hem de musiqi dramaturgiyası yeni axtarışlarla zengindir. Estrada ve caz musiqisinin imkanlarında geniş istifade eden bestekar parlaq musiqi tabloları yaratmağa müyesser olmuşdur.

Anahtar kelimeler

operet, müzikal komedi, sahne, imge, libretto, rauf hacıyev

“Sehnede dram gösterilirse, hem de tamaşaçı onun musiqili hisselerini gözü ile deyil, qulağı ile eşidirse, bütün sehne emosiyası, iştirak eden aktyorların lirik ehval-ruhiyyesi, onların dahili aleminin musiqinin ecazkar dili ile ifade olunursa, bütün bunlar tamaşaçının eqline ve qelbine o qeder nüfuz edir ki, bele bir tamaşadan ibret görürmemek üçün gerek gözlerin kor ve qulaqların kar olsun!” (Rehimli, 2013, 286). Dahi Üzeyir beyin bu fikirlerini R.Hacıyevin musiqili sehne eserlerine şamil etmek olar. Bestekar Rauf Hacıyevin bu janrda yaratdığı eserler neinki Azərbaycan, bütün keçmiş sovet mekanında populyarlıq qazanmış, tamaşaçı reğbetine sahib olmuşdur. Yaradıcılığının ilkin dövründen

musiqili komediya janrına müraciet eden R.Hacıyevin ilk eseri “Telebelerin keleyi” 1940-cı ile, müellifin telebelik illerine tesadüf edir. Eser ingilis dramaturqu Brandon Tomasın “Carleyin halası” fars-vodevili esasında yazılmışdı. Eser bestekarın ilk qelem sınağı idi ve R.Hacıyev bir de bu janra 1960-cı ilde qayıdır. Onun operettaları içerisinde en parlaq hesab olunan “Romeo benim qonşumdur” eserinin ilk premyerası Bakıda “Qonşular” adı ile baş tutmuşdu. Az sonra eser Moskva tamaşaçılarının da böyük reğbetini qazanmışdı. Onun populyarlığı ve sevilmesi neticesinde keçmiş Sovet respublikalarının bir çox şehirlerinde gösterilmiş, 1964-cü ilde ise eserin ekranlaşdırılması onu geniş tamaşaçı

kütlesine bir daha sevdirmişdi. “R.Hacıyev 7 operetta yazmıştır. Teqdirelayıqdır ki, onlardan beşi mehiz Moskva Dövlət Operetta Teatrının sehnesinde tamaşaya qoyulmuşdur” (Zöhrabov, 2000, 37).

Eserde leytmövzu seviyyesine qaldırılan “Sevgilim” mahnısı sonralar müsteqil şəkilde öz konsert heyatını görkemli müğennilerin repertuarında davam etdirmişdir. Qeyd edək ki, bu musiqi Ş.Qurbanovun “Sensiz” tamaşasında da istifadə edilmişdi. “R.Hacıyevin “Sensiz mahnısı rejissorun ideyasına tabe edildi.Tamaşa (Ş.Qurbanov “Sensiz”, mus.R.Hacıyev) her şey tamaşanın esas ideyası ile yanaşı, pyesin ümumi poetik quruluşunu ifadə eden ciddi vehdetde qurulmuşdu...R.Hacıyevin musiqisi özündə müsbət enerjinin daşıyıcısı kimi çıxış edirdi”(Kerimova N. 1965). Operettanın süjetinde cemiyetin en mühtelif tebeqelerindən olan, yaşlı ve cavan, fərqli dünyagörüşünə, düşüncə tarzına malik insanların bir arada toplanması və hər bir obrazın parlaq musiqi seciyyesini yaradan nömrələrlə teqdim olunması R.Hacıyevin operettasına verilən yüksək qiymətə bariz səbəblərdən biridir. Azərbaycan musiqili teatr sehnesində verilən musiqili komediya və operettaların üslub enenələrindən uzaqlaşan bestekar yeni tarzda, müasir musiqi ifadə vasitələrindən yararlanmış və tamaşaçının zövqünü ohşayan eser yaratmağa nail olmuşdur.

Eserin ilk teqdimatından başlayaraq R.Hacıyevin bu janrda hüsusi istedadı sahib olduğu metbuat səhifələrində də qeyd olunmuşdu. Operettada lirik başlanğıc üstünlük teşkil edir. Eserdə semimi dostluq, saf mehebbət hissləri terennüm olunur. 3 perdeli operettada qehremanların teqdimatı ilk perdede aparılır. Bu perde eserin ən parlaq hissəsi hesab oluna bilər. Burada yer alan tematik plan finala qədər sahlınılır. Musiqi dramaturgiyasının uğurlu teşkili, obraz-ideya tecessümünün, hadisələrin dinamik aharının təsvirində

aparıcı rol oynaması eseri operetta meyazlarına yaxınlaşdırmışdır. Lakin bununla belə operettada mərkəzi yerdə mahnı janrı durur. Öz yaradıcılığında bu janra hüsusi yer ayırmış R.Hacıyevin misilsiz istedadı, zərif melodist ustalığı onun musiqili komediyalarında da üzə çıxır. Eserdə hüsusi yer tutan “Sevgilim” mahnısı lirik başlanğıcın bariz tecessümüdür. Bu mahnı operetta yazılmadan öncə mövcud idi. Onun esere daxil edilməsi ilə operettada lirik nömrələrin mövzu bağlılığı yaranmış, yeni epizodlar bestelənmişdi. Mahnının kuplet formasını bestekar orkestr girişində 3 hissəli kompozisiyaya çevirir. Mahnının melodiyası bütün eserin leytmövzusuna çevrilir. Alik və Nonanın mehebbət simvoluna çevrilən mövzu qehremanları xarakterizə edən bütün nömrələrdə yer alır və aparıcı mövqə daşıyır. Qeyd edək ki, bestekar onların obrazını müştərek intonasiya mənbəyinə malik nömrələrlə xarakterizə edir. Bununla da sevgililerin eyni hislərə və düşüncə tarzına sahib olduqlarını göstərməyə çalışır.

Eserdə yer alan lirik həttdən digər cütünü Səməd və Şuradır. Onları xarakterizə edən nömrələr daha oynaq, ritmik cəhətdən inkişafı, şıltaq xarakterlidir. Lakin yumorla zəngin xarakteristikalara sahib qehremanlar Stella və Kolumb cütünüdür. Onları seciyyələndirən nömrələr daha çox kuplet və rəqslərdir. Birinci perdede yer alan kvartetdə bu qehremanların teqdimatı daha çox açılır. Kvartet eserdə dramaturji əhəmiyyətə malikdir. Stellanı tecessüm edən nömrələrdə bestekar müasir rəqslərin ritm-intonasiya cəhətlərindən istifadə edir. Eserin ilk premyeradan başlanan böyük uğuru keçmiş sovet məkanı ilə yanaşı Bolqarıya və Polşada da davam etmişdi. “Romeo mənim qonşumdur” operettası uğurlu səhnə heyatı yaşamışdır. O, 70-ci illərdə sovet teatrlarının sehnesində artan populyarlıq və uğurla oynanılmış, yubiley tədbirlərində göstərilmiş, radio dalğalarında defələrlə səsləndirilmişdi” (Mirzəyeva, 1983, 57).

Hele evvelki operettanın yaratdığı uğurlu teessüratlar bitmemiş, 1963-cü ildə bestekar Moskva teatrının səhnesinə yeni eserini təqdim edir. “Kuba məhəbbətim mənim” operettası Kuba halqının azadlıq inqilabının 5 illik yubileyinə həsr olunmuşdu. Kuba halqının öz azadlığını qazanmaq yolunda göstərdiyi şücaət sovet məkanında da böyük rəğbətə qarşılanmışdı. Bu hadisələrdən təsirlənən bestekar inqilabın 5 illik yubileyi şərəfinə öz operettasını təqdim etmişdi. “Müasir dövrün bütün rəngarəngliyi - təzadları, insanpəverliyi ilə R.Hacıyevin əsərlərində öz əksini tapmış, doğma yurdun mənzərəsini, təbiətini, heyrihah insanların vəsf edən musiqisi isə Azərbaycanın simvoluna çevrilmişdir” (Hacıbəyli, 1985, 116).

Operettanın süjeti Kuba halqının azadlıq mübarizəsinə həsr olunmuşdu. Operetta janrının xarakterinə uyğun olmayan bu mövzu müəlliflər qarşısında bir sıra çətinliklər qoysa da, ciddi və komik, yumor və satira, lirik və sert tərəflərin qarşılaşdırılması özünü doğrulda bilmişdi. Beləliklə də, Azərbaycan musiqili komediya və operettasının tarixinə janrın qəhrəmanipatriotik növü daxil oldu. Bu əsərdə bestekar daha çox opera janrının tələblərinə cavab verən nömrələr bestələmiş, simfonik təfəkkür üstünlük təşkil etmişdir. 3 perdeli operettada leytmotiv prinsipinin daha güclü tətbiqi müşahidə olunur. Leytmotivlər bütün musiqi dramaturgiyasının əsasını təşkil edir.

Eserin lirik hətini Raul və Deliyanın məhəbbət münasibətləri təşkil edir. Onların obrazı daha çox duetlər vasitəsilə açılır. Lakin əsərin əsas qəhrəmanı Kuba halqı olduğu üçün ansambl və hor nömrələri daha çox üstünlük təşkil edir. Məsələn, I perdedə operetta janrı üçün o qədər də xarakterik olmayan horla kvartet halqın güclü iradəsini və mətinliyini nümayiş etdirir.

Operettada hadisələr süretilə inkişaf edir. Məsələn, təqib səhnesini (Nota 1)

göstərmək olar. Bu səhnədə hadisələr simfonik epizodla təəcəssüm etdirilir. Onun əsasını da “Karib dənizi ohuyur” mahnısının leytmövzuları təşkil edir.

Bebirlinin qonaqları qarşılaşma səhnesində, daha sonra isə Ariflə Bubanın səhnesində verilir. Obrazları xarakterizə edən leytmövzulardan başqa, operettada yağışın leytmövzusu yer almışdır ki, hadisələrin inkişafında hərəkətverici rol oynayır. Çünki məhz yağış ən gözəl görüşlərin və hoşbəht sonluğun yaranmasına səbəbkardır. Yağışın mövzusu vokal-horeoqrafik üslubda yazılmışdır. Onun ilk keçidi Ariflə Lalenin görüşündə, növbəti keçidi isə hoşbəht sonluğu ifadə edən final səhnesində baş verir. Yağışın mahnısı və balet səhnesi vahid mövzu əsasına malikdir. Bütün nömrə boyu bestekar iti sinkopalı ritmik quruluşu səhləyir ki, bu da həm mahnının, həm də rəqsin əsasını təşkil edir. “Yağışın mahnısı” yüngül, yadda qalan melodiyaya malikdir, kuplet formasında yazılmışdır, hər kupleti bir solist ifa edir. Harmonik dili olduqca maraqlıdır, septakkordların ardıcılığı hromatik hərəkətlə müşahidə olunsada, sabit diatonika çərçivəsindən kənara çıxmır.

Partituranın əsasını qəhrəmanların mahnıvari xarakteristikasını yaradan nömrələr təşkil edir. Bu nömrələr mahnı, kuplet və duetlərlə səciyyələnir. Gənc qəhrəmanların xarakterinin əsasını təşkil edən lirik başlanğıc mühtəlif his və emosiyaları əks etdirən poetik mahnılarda duyulur. Arifin obrazı iki mahnı ilə xarakterizə olunur: onlardan biri qəmgin, biri isə şəndir. Şən mahnı yağışın mahnısının məntiqi davamı kimi verilmişdir, görüşdən yaranan sevinc hisləri ilə zəngindir, estrada üslubundadır. Arifin ikinci mahnısı sevgilisinin itməsi ilə bağlı doğan kədərli emosiyalarla zəngindir. Mahnıda əks olunan mühtəlif kədər və qəm hisləri təbiət mənzərələri ilə qarşılaşdırılır. Melodiya geniş nəfəslili, incə intonasiyalarla səciyyəvidir. Lalenin də obrazı lirik

ет Ка-риб-ско-е мо-ре

4
по-ет про род-ны-е кра-

Nota 1: Karib denizi oxuyur.

harakterli melodiyalarla açılır. Onun da obrazı iki istiqametde, şen ve kederli emosiyalarla karakterize olunur. Lirik hettin kulminasiyası ise iki qehremanın duetinde baş verir.

Musiqili komediyada daha bir cütlük Natavan ve Bubadır. Onların obrazı birincilerden

ferqlenir. Bu cütlük daha hareketli ve bir qeder de komik cizgilerle karakterize olunur. Onların teqdimatı duetlerinde verilmişdir. Duet iki kontrastlı bölmeden ibaretdir. Onlardan birincisi Bubanın partiyasıdır. Bubanın melodiyası nisbeten deqiq bölgülü, israrlı intonasionalardan teşkil olunmuşdur. Natavanın ikinci kupletde yer

Allegro (♩=160)

Nota 2: Pacan reksi.

alan partiyası ise daha sakit ve lirikdir, vals ritmindedir. Onların ferqli obrazı daha sonra da eyni prinsipde karakterize olunur. Buba daha çoh komik kupletlerle, Natavan ise lirik mahnılarla terennüm olunur.

Bebirlinin obrazını karakterize eden musiqi daha çoh milli köklerle baęlıdır. Onun partiyası bütün eser boyu bu karakteri sahlasa da, her çırhılda hadiselerden asılı olaraq yeni boyalar alır. Beberlinin mahnısı operettada iki cür, vokal ve instrumental şekilde seslenir. Komik başlanęıc hemçinin Bibi hanımın partiyasında üze çırır. Onun mahnısı da karakteri etibarile halq musiqi janrlarına yahındır. Operettada vokal-instrumental nömlerle yanaşı simfonik epizodlar da yer almıřdır. Onların sayı çoh olmasa da dramaturji ehemmiyeti

danılmazdır. Onlardan birincisi olan giriş eserin ümumi ehval-ruhiyyesini özünde canlandırır. Qonaęın qarřılanması sehnesinde simfonik epizod marř janrında yazılmıřdır. Eserde balet sehneleri de yer almıřdır. Onlardan biri yaęıřın mövzusu üzerinde qurulmuřdur. İkinci balet sehnesi Cavařirovun arzuları ile baęlı sehne de yer almıřdır. Üçüncü balet sehnesi ise "Bebirlinin yuhusu" ile teqdim olunur. Bu sehne bir neçe nömlerden ibaret süita ile terennüm olunur. «R.Hacıyevin semimi, heyatsever řen operettası öz zengin musiqisi ve müasirliyi ile daim rejissorların diqqet merkezinde olmuřdur. Onun özünemehsus partiturası eseri mühtelif rakurslarda seciyyelendirmeye imkan verir. Operetta hem musiqili teatr eneneleri esasında, hem de qala konsert formasında

Allegretto

Nota 3:Yagish.

özecessümünü tapmışdır» (Eliyeva, 2000, 117).

Bestekarın “Yolayıcı” operettası 1981-ci ilde böyük uğurla qarşılanmışdı. Eserin mövzusunun HH esrin evvelinde baş verən inqilabi hadisələr təşkil edir. Lakin bu mövzu özünemehsus şəkildə açılmışdır. Eserdə bu hadisələri təsevür eden səhnələr olmasa da, dramaturji planda dolayısı ilə mühüm rol oynayır. Operettada əsas diqqət bu hadisələrin yükünü öz çiyində çəkməyə məcbur olan sadə insanlar üzərində dayanır. Musiqi formalarının rəngarəngliyi kompozisiyaya monumentllıq gətirmişdir. Bu ilk nömrədə özünü göstərir. Enənəvi üvertürə əvəzinə burada kontrast obrazların cəmleşdiyi ses simvollarının polifoniyasıdır. Burada mollanın azanı, fabrik zənglərinin uğultusu, şarmanşikin mahnısı bir-birinə qarışmışdır. Bu musiqi nömrəsi həmin dövrün inqilabi

Bakısının parlaq simasıdır. Şəhərin obrazı həm də bazar səhnəsində açılır. Bu bazarın yolayıcısında əsas qəhrəmanlar yaşayır. Tipik məişət səhnəsində obrazların ilk təqdimatı verilmişdir. Bestekar burada halq mahnı janrlarından geniş istifadə etmişdir. Bu səhnə həm də əsərin əsas dramaturji hətətinin başlanğıcı ilə seçiyeyvidir. Bazar səhnəsində həm inqilabi patriotik hətəti tərennüm edən Əhmedin mahnısı, həm də lirik hətəti aparan Zümrüd və Qüdrətin mahnısı təqdim olunur. Eserdə qrotesk hətəti aparan Həsən, Braun, Solomon kimi obrazların təcessümü işıqlı, şən və parlaq xarakterli enənəvi operetta kankanı ilə həyata keçirilir.

Sonuç

Beleliklə, R.Hacıyevin operetta yaradıcılığına nəzər salaraq söyləyə bilərik ki, bestekar musiqinin ən mühtəlif janrlarına müraciət etsə də, bu janr onun

üçün hüsusi ehemiyyet kesb etmişdir. R.Hacıyevin musiqili komediyaları neinki ölkede, keçmiş Sovet mekanında böyük bir hadiseye çevrilerek tamaşaçıların böyük reğbetini qazanmağa nail olmuşdur. Ümumilikde bestekarın 7 operettasında beşi mehız Moskva Teatrının sehnesinde oynanılmış ve böyük uğur qazanmışdır. Estrada ve caz musiqisinin imkanlarından geniş istifade eden bestekar parlaq musiqi tabloları yaratmağa müyesser olmuşdur. R.Hacıyevin musiqili komediyalarında ilk növbədə diqqeti celb eden meqam burada musiqinin ön planda çıxış etmesidir. Buna sebep bestekarın yüksek professional yaradıcı üslubunu, unudulmaz melodiyalar ustası olmasını gösterecek olar. “R.Hacıyevin esrarengiz musiqisi heç kimi bigane qoymurdu. Onun gözəl mahnıları seslendiyi andan populyarlıq elde edirdi. Eger R.Hacıyev yalnız mahnı janrına müraciet etmiş olsaydı bele, onun “Sevgilim,”, “Azerbaycan” mahnıları bestekarın adının tarihe yazılması üçün kifayet ederdi”.

Diger terefdən, R.Hacıyevin yaradıcılığında simfonik tefekkürün mövqeyini de qeyd etmek lazımdır ki, bu özünü musiqili komediyalarda yer alan hüsusi simfonik nömrələrin yer alması ilə büruze vermişdir. Bu baxımdan “Senin birce tebessümün” operettasından “Yağış” nömrəsi parlaq misaldır. R.Hacıyevin musiqili komediyalarına has olan daha bir cehet ise burada çoxcehetli ve rengareng obrazlar aleminin terennümü ilə bağlıdır. Onun qehremanları yalnız müsbet ve ya menfi cehetlerle seciyyelənən besit obrazlardan ferqlenir. Burada müşahide etdiyimiz her obraz heyatın mühtelif hadiselerinde öz karakterinin ve menevi dünyasının mühtelif tereflərini nümayiş etdirmeye qadirdir. R.Hacıyevin operetta ve musiqili komediya janrının inkişafında göstərdiyi xidmətlər evezsizdir. Onun operettalarında hem mövzu dairesi, hem de musiqi dramaturgiyası yeni axtarılarla zengindir.

Kaynaklar

1. Eliyeva N. Zirveleri feth etmiş istedad./ “Musiqi dünyası” jurnalı, 2/2000, 116-118 s.
2. Hacıbəyli Ü.E. Opera ve dramın terbiyevi ehemiyyeti haqqında. / Seçilmiş eserləri. B.: Yazıcı, 1985, 653 s. <http://uzeyir.musigi-dunya.az/az/article2.html>
3. Mirzeyeva E.A. Rauf Hacıyev. B.: Işıq, 1983, s.158.
4. Rehimli İ.E. Azerbaycan Dövlət Musiqili Teatrı. B:Aspoliqraf, 2013, s.496.
5. Zöhrabov R.F. Rauf Hacıyev-80 Onun musiqisi hemişeyəşardır./ “Musiqi dünyası” jurnalı, 3-4/2000, s.36-39.
6. Kerimova N. 1965-70-ci iller Azerbaycan musiqili teatr tarihinden./ “Harmony” 4/2005 <http://harmony.musigi-dunya.az/RUS/archivereader.asp?s=5264&thtid=250>
7. Mamedov-Paşabeyli F.V. / <https://az.sputniknews.ru/columnists/20170515/410274194/rauf-gadzhiev-kompozitor-jubilej.html>

The features of musical language in the operettas (or musical comedies) of the composer Rauf Gadjiev

Extended Abstract

The operetta and the genre of musical comedy take a special place in the works of Azerbaijani composers. The investigation of the establishment and development of this genre is of great importance for the science of musicology. The creation of this genre took place in different decades of the twentieth century and also had a special impact on the work of other composers. The main task of the genre of operetta is to solve a problem with the help of humor, to show an unexpected flow of events and an unusual attitude of the characters to what is happening. Rauf Gadjiev used the genre of operetta and musical comedy in his works. His works in the genre have gained popularity not only in Azerbaijan but also in post-Soviet countries. The first work of R. Gadjiev, dedicated to the genre of musical comedy from the first days of his career, "Pranks of Students," dates back to 1940, which corresponds to the student years of the composer. The work was written based on the work of the English playwright Brandon Thomas "Aunt Charley." The work was the first test of the composer, and R. Gadjiev returned to this genre in 1960. One of his bright operettas is "Romeo is My Neighbor," the premiere of which took place in Baku under the name "Neighbors." Soon after this, the work also received great sympathy among the Moscow public. The song "My Lover" ("Sevgilim"), passing as a leitmotif, subsequently continued its independent concert life in the repertoire of outstanding singers. The combination of people from different strata of society, old and young, with different worldviews and ways of thinking, and the depiction of the characters by brilliant music of each image are among the reasons for the high appreciation of the operetta of R. Gadjiev. Far from musical comedies and operetta styles on the stage of the Azerbaijan Musical Theater, the composer managed to create a new style that used modern musical expressions and delighted the audience. In 1963, the composer presented his new work to the Moscow Theater. The operetta "Cuba, My Love" was dedicated to the 5th anniversary of the Cuban Revolution. The courage exhibited by the Cuban people in achieving their freedom was met with great enthusiasm in Soviet countries, and the plot of the operetta was dedicated to the struggle of the Cuban people for freedom. This theme, which does not correspond to the operetta genre, posed a number of problems in front of the composer, but he was able to justify himself by comparing serious and comic, humorous and satirical, lyrical characters. In 1969, the composer presented the work "Don't Hide Your Smile," and in 1971 the operetta "The Fourth Vertebra" in a new style. "Don't Hide Your Smile" was more of a vaudeville character. Its main feature is the bright national atmosphere. The operetta of the composer "Crossroads" was met with great enthusiasm in 1981. The theme of this work is the revolutionary events of the early twentieth century. However, this theme was presented in a unique way. Although there are no scenes representing these events in the work, they indirectly play an important role. The primary attention in the operetta is paid to ordinary people, who must bear the burden of these events. This is shown in the first act. The overture of the operetta is somewhat different from the traditional one: the polyphony of sound symbols, which combine contrasting images, prevails here, the call for prayer "Ezan," the factory bell, and a charming song are mixed. This musical number represents the bright face of revolutionary Baku of that time. The image of the city also opens in the market. The main characters live in the middle of this market. A typical home scene presents the first presentation of images. The composer used a wide range of folk song genres. This scene is also typical for the beginning of the main dramatic line of the work. A total of 7 operettas of the composer, 5 of which were staged on the stage of the Moscow Theater, were successful. The contribution of the composer to the development of the genre of operetta and musical comedy is priceless. In his operettas, literary and musical dramaturgy is enriched with new studies. The composer managed to create brilliant musical masterpieces by widely using a variety of pop and jazz music.

Keywords

operetta, musical comedy, stage, image, libretto